

Tiedote kunnille: Kunnat mukaan vastaanoton järjestelyihin – uutta toimintamallia valmistellaan

Maahanmuuttovirasto valmistelee toimintamallia, jossa kunnille korvattaisiin tilapäisen suojelun hakijoiden tai sitä saavien majoittaminen ja myös muiden vastaanottoon kuuluvien palveluiden tuottaminen ilman, että kunta perustaa varsinaista vastaanottokeskusta.

Venäjän hyökkäyksen jälkeen lähes 12 000 Ukrainasta paennutta on hakenut kansainvälistä suojelua Suomessa. Heistä lähes kaikki ovat hakeneet tilapäistä suojelua, jota Suomi muiden EU-maiden tavoin Ukrainasta paenneille myöntää. Tilapäisen suojelun tarkoituksena on, että Ukrainasta paenneille voidaan tarjota väliaikaista suojelua nopeasti.

Uusia, joustavia toimintamalleja tarvitaan, koska Ukrainasta paenneiden määrän Suomessa ennakoidaan edelleen kasvavan huomattavasti. Kunnissa on myös jo runsaasti ihmisiä yksityismajoituksessa tai jonkinlaisissa kuntien jo järjestämässä majoitusratkaisuuissa. Lisäksi merkittävä osa Suomessa olevista ukrainalaisista ei ole vielä hakenut kansainvälistä suojelua, sillä heillä on mahdollisuus saapua maahan myös viisumivapaasti kolmen kuukauden ajaksi. Majoitus- ja palvelutarpeen ennakoidaan kasvavan tavalla, johon ei välttämättä ole mahdollista vastata vain vastaanottokeskusten palvelutuotannolla.

Kunnille korvattaisiin kunnan kanssa sovittu majoitus ja muut palvelut

Suunnitelmien mukaan kyseeseen voisi tulla se, että kunta tuottaisi majoituksen ja myös muut vastaanottolain mukaiset palvelut kunnassa oleskeleville tilapäistä suojelua hakeneille tai sitä saaneille henkilöille ja kunnalle korvattaisiin tästä aiheutuneet kustannukset.

Uudessa mallissa suunniteltu korvaus koskisi vain kuntia. Yksityishenkilöille tai muille toimijoille majoituksen järjestämisestä aiheutuvia kuluja ei jatkossakaan korvattaisi.

Toimintamallin käyttöönotto kunnissa tulee perustumaan vapaaehtoisuuteen. Kuntien näkökulmasta suunnitellun mallin toivotaan tukevan sitä, että Ukrainasta paenneet voivat asua sujuvasti niillä paikkakunnilla, joissa heillä on töitä tai muita siteitä. Monilla ukrainalaisilla on aiempia siteitä Suomeen. Heillä voi olla esimerkiksi sukulaisia Suomessa tai he ovat työskennelleet esimerkiksi kausityössä Suomessa aiemmin.

Nykyisellään kunnat jo huolehtivat esimerkiksi esi- ja perusopetuksesta. Useat kunnat ovat myös pitkään tuottaneet joitakin terveydenhuollon palveluita turvapaikanhakijoille, joista aiheutuneet kulut on korvattu vastaanottokeskusten kautta. Jotkut kunnat myös ylläpitävät Maahanmuuttoviraston toimeksiannosta vastaanottokeskuksia.

Kunnille lisätietoa, kun menettelytavat tarkentuvat

Toimintamallin suunnittelu on vielä kesken ja täsmentyy lähiviikkojen aikana. Koska kyseessä on vastaanoton järjestämisen uusi malli, asiassa on vielä kysymyksiä ratkaistavana.

Tiedotamme yhteistyössä Kuntaliiton kanssa kunnille asiasta tarkemmin, kun toimintamalli ja sen menettelytavat tarkentuvat.